

ВІДГУК

офіційного опонента на докторську дисертацію Вигівської Людмили Анатоліївни «Перинатальні інфекції у вагітних групи високого ризику», подану до спеціалізованої вченої ради Д 64.600.01 при Харківському національному медичному університеті на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за фахом 14.01.01. – акушерство та гінекологія

Актуальність теми. За останній двадцятирічний період на тлі різкого зниження народжуваності в Україні фіксується висока перинатальна захворюваність і смертність. У 2017 році показник перинатальної смертності становив 7,9%%, що майже у 2 рази вище, ніж у сусідній Польщі. Без позитивних зрушень у цей період залишається також показник материнської смертності. Безумовно запорукою успіху у вирішенні проблем материнства та дитинства є передусім прогресивний поступ в розвитку соціально-орієнтованої економіки країни. Важливим державницьким завданням є також реформування системи медичного обслуговування населення з метою підвищення її якості в цілому, та в галузі охорони материнства та дитинства, зокрема. Прегравідарна підготовка є головним напрямком діяльності медичного співтовариства для покращання показників перинатальної захворюваності та смертності. Не менш важливими у цій царині є оптимізація ведення передчасних пологів, тяжкої прееклампсії та перинатальних інфекцій і внутрішньоутробного інфекування. Не зважаючи на те, що існують численні методи діагностики та лікування перинатальних інфекцій, чіткий алгоритм послідовних дій, спрямований на якісну профілактику, спрощену та ефективну діагностику, максимальний лікувальний ефект з оптимізацією перинатальних наслідків, на сьогоднішній день відсутній. В практичній охороні здоров'я має місце як пізнє розпізнавання внутрішньоутробної інфекції, так і проведення

недостатньо обґрунтованої і надмірно агресивної антибактерійної терапії в антенатальному періоді. Не зважаючи на значну кількість наукових публікацій стосовно проблеми перинатальних інфекцій, все ж залишаються дискусійними питання щодо ведення пацієнок з даною патологією, особливо у жінок групи високого ризику, яка складає понад 10 %.

Все вищевикладене свідчить про актуальність обраного наукового напрямку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Виконана науково – дослідницька робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства та гінекології № 1 Харківського національного медичного університету (Державний реєстраційний номер 0118U000935).

Наукова новизна роботи. Автором проведено ретроспективний аналіз 230 пар «мати – новонароджений», з яких 180 пар мали перебіг вагітності на тлі перинатально значущих інфекцій, у 50 пар вагітність мала фізіологічний перебіг. Автором запропоновано алгоритм прегравідної підготовки у жінок групи високого ризику, розроблено математичну модель прогнозування внутрішньоутробного інфікування, виділено нові додаткові критерії антенатальної діагностики, науково обґрунтовані підходи щодо проведення диференційованої етіотропної та супровідної терапії за бактерійного, вірусного та змішаного перинатального інфікування. Статистичну обробку отриманих даних проведено винятково автором.

Робота має велике **практичне значення**. Отримані дані можуть бути активно використані у клінічній практиці для прогнозування, діагностики та вибору тактики лікування у випадках перинатального інфікування бактерійної, вірусної та змішаної етіології. Залежно від виду перинатальної інфекції і з урахуванням клініко – імунологічних змін, що виникають в організмі вагітних, розроблено диференційовані схеми імунокорекції в період вагітності із

застосуванням комплексу природних небілкових низькомолекулярних органічних сполук. Обґрунтовано необхідність проведення аненатальної профілактики реалізації внутрішньоутробного інфікування імуномодулюючими препаратами, що сприяє нормалізації імунного гомеостазу та підвищує ефективність лікування у вагітних групи високого ризику.

Отримані результати дослідження використовуються в клінічній роботі, навчальному процесі і при проведенні наукових досліджень: на кафедрі акушерства та гінекології №1 Харківського національного медичного університету та Харківської медичної академії післядипломної освіти, в акушерському відділенні КУ «Харківський міський пологовий будинок № 1», КУ «Харківський міський пологовий будинок № 7», КУ «Сумський міський пологовий будинок Пресвятої Діви Марії», КУ «Сумський обласний клінічний перинатальний центр», КУ «Лозівська ЦРЛ», КУ «Літинська ЦРЛ».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтування та вірогідність наукових досліджень, висновків та рекомендацій сформульованих у дисертації, підтверджується вірною методологією, вагомим об'ємом фактичного матеріалу (230 пар мати-новонароджений), отриманого в ході тривалого дослідження (2012-2018 рр.), використанням сучасних імунологічних, імуногістохімічних методик дослідження. Отримані дані коректно оброблені сучасними методами статистики (програма STATISTICA). Та ретельно проаналізовані за критеріями Краскела – Уолліса та Манна - Уїтні. Висновки, практичні рекомендації логічно витікають із змісту роботи, достатньо обґрунтовані проаналізованим матеріалом і відповідають завданням дисертаційної роботи.

Повнота опублікованих матеріалів дисертації. За темою дисертації упродовж 2012-2018 рр. опубліковано загалом 40 друкованих робіт. Отримано два деклараційні патенти на корисну модель та три на винахід. Основні

положення дисертації з достатньою повнотою обговорені на вітчизняних та закордонних наукових форумах.

Рекомендації щодо використання результатів дисертації в науково-педагогічній та практичній роботі. Виконана докторська дисертація має педагогічне значення, оскільки результати даного дисертаційного дослідження можуть бути використані у післядипломному навчанні лікарів – інтернів, лікарів – курсантів та аспірантів у рамках курсу перинатології. Практичне значення полягає в необхідності проведення антенатальної профілактики імуномодулюючими препаратами у вагітних високої групи ризику та використанні розроблених методів математичного прогнозування та диференційованих схем імунокорекції в період вагітності.

Зміст та оформлення роботи. Докторська дисертація є об'ємною працею (409 сторінок машинописного тексту), яка побудована класично та складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, розділ власних досліджень, їх обговорення, висновків та списку із 613 використаних джерел (452 україно – та російськомовних, 161 іноземних), двох додатків.

В розділі «Огляд літератури» представлений глибокий аналіз даних вітчизняної та зарубіжної літератури з проблеми перинатальних інфекцій у вагітних, а також розглянута тактика діагностики та лікування на сучасному етапі. Методологічно розділ побудований правильно, стиль викладення матеріалу добре сприймається, кожний підрозділ містить резюмуюче закінчення з переходом на наступну частину матеріалу.

Окремо хотілося б виділити той момент, що методи дослідження, які використовує автор, є сучасними та відповідають поставленій меті та завданням.

При викладені власних результатів досліджень автор використав традиційний методологічний підхід, заснований на порівняльній оцінці результатів різних методик діагностики перинатальних інфекцій. Запропонована автором математична модель прогнозування реалізації внутрішньоутробного інфікування залежно від бактерійної, вірусної та змішаної етіології та розроблені диференційована етіотропна та супровідна терапії для профілактики внутрішньоутробного інфікування (ВУІ) дають змогу ефективніше контролювати виникнення патологічних станів у вагітних, сприяють своєчасній та адекватній корекції, профілактиці й зменшенню ризику розвитку невідкладних станів у новонароджених. Представлені методики є сучасними з високим ступенем наукової доказовості, містять переконливе патогенетичне обґрунтування.

Всі 60 таблиць та 46 рисунків, які представлені в даній науковій роботі, добре оформлені з використанням сучасної комп'ютерної техніки, що відноситься до позитивних моментів дисертації.

На особливу увагу заслуговує заключний розділ виконаної наукової роботи. Він написаний на підставі глибоких знань даних сучасної літератури з проблеми, що вивчається. При цьому автор проводить широку дискусію, порівнюючи власні результати з літературними даними на сучасному етапі. Представлені в цьому розділі матеріали мають безсумнівний теоретичний та практичний інтерес. Висновки логічно витікають з результатів проведених досліджень та є чітким керівництвом для практичної охорони здоров'я.

Недоліки дисертації та автореферату і зауваження щодо їх змісту та оформлення.

Принципових зауважень до дисертаційної роботи та автореферату не виникло, позаяк і за формою, і за змістом вони скурпульозно вивірені. Попри те хотілось би зауважити, що рукопис дисертаційної роботи є все-таки занадто

об'ємний - 409 сторінок. У ході рецензування також були усунені нечисленні стилістичні та граматичні помилки.

В якості дискусії на Спеціалізованій вченій раді хотілось би почути відповіді дисертанта на такі запитання:

1. Чому як у Вашому дослідженні, так і згідно даних літератури інколи інфекції, які діагностується у новонародженого, не співпадають з інфекціями, які присутні в організмі матері?
2. Чи можливо антенатально на ранніх етапах діагностувати ВУІ у плоду?
3. Чому при вірусній інфекції внутрішньоутробна загибель плоду трапляється частіше?

ВИСНОВОК

Докторська дисертація Вигівської Людмили Анатоліївни «Перинатальні інфекції у вагітних групи високого ризику», виконана в ДЗ «Харківський національний медичний університет» МОЗ України під керівництвом доктора мед. наук, професора Щербини М.О., є закінченою науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення важливої наукової проблеми сучасної перинатології щодо профілактики внутрішньоутробного інфікування та оптимізації перинатальних наслідків на основі вивчення клінічних, ультразвукових, лабораторних особливостей та удосконалення алгоритму діагностики і диференційованого лікування. Дисертація за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, їх практичним та теоретичним значенням, ступенем обґрунтованості та достовірності наукових положень, сформульованих у висновках і практичних рекомендаціях, повнотою викладення матеріалу в наукових статтях та апробації на наукових форумах, повністю відповідає вимогам пунктів 10 та 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України №567 від

24.07.2013 р. та №656 від 19.08.2015 р., а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент

Завідувач кафедри

акушерства та гінекології №1

Одеського національного медичного університету

д.мед.н., професор

